

Briselē, 2016. gada 10. jūnijā
(OR. en)

9949/16

Starpiestāžu lieta:
2016/0070 (COD)

SOC 394
EMPL 261
MI 428
COMPET 359
CODEC 835
JUSTCIV 164

ZIŅOJUMS

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
Saņēmējs:	Padome
Iep. dok. Nr.:	9309/16 SOC 339 EMPL 235 MI 366 COMPET 312 CODEC 714 JUSTCIV 120
K-jas dok. Nr.:	6987/16 SOC 144 EMPL 97 MI 142 COMPET 118 CODEC 279 - COM(2016) 128 final + ADD 1 - ADD 2
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā - progresu ziņojums

I. IEVADS

Komisija 2016. gada 8. martā pieņēma priekšlikumu, ar ko groza Direktīvu 96/71/EK ¹ par darba ņēmēju norīkošanu. Ar šo priekšlikumu direktīva tiek mērķtiecīgi pārskatīta ar mērķi nodrošināt līdzvērtīgus apstākļus pakalpojumu sniedzējiem un vienlaikus aizsargāt norīkotos darba ņēmējus.

Komisijas viedoklis ir, ka divdesmit gadus vecā direktīva vairs pienācīgi neatspoguļo kopš 1996. gada notikušo attīstību un pašreizējo situāciju darba tirgos, piemēram, ievērojami pieaugušo algas atšķirību nosūtītājās un uzņēmējās valstīs.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, OV L 18, 21.1.1997., 1.–6. lpp.

2016. gada 10. maijā beidzās astoņu nedēļu laikposms, kas paredzēts, lai apspriestos ar valstu parlamenti. Līdz minētajam datumam argumentētu atzinumu bija snieguši 11 dalībvalstu parlamenti, kas kopā pārstāvēja 22 balsis. Līdz ar to ir sasniegts vajadzīgais balsu skaits – viena trešdaļa no balsīm –, lai iedarbinātu tā dēvēto dzeltenās kartītes procedūru. Saskaņā ar 7. panta 2. punktu 2. protokolā ², kas pievienots Līgumiem, Komisijai priekšlikums ir jāpārskata, un tā var nolemt priekšlikumu saglabāt, grozīt vai atsaukt.

Sociālu jautājumu darba grupā (SJDG) par priekšlikumu diskusijas tika rīkotas piecas reizes, un beidzamā SJDG sanāksme notika 2016. gada 2. jūnijā. SJDG 13. maija sanāksmē delegāciju grupa lūdza tehniskā līmenī pārtraukt jebkādu darbu. Tomēr vairākums delegāciju atbalstīja prezidentvalsts pieeju, proti, turpināt darbu, lai pabeigtu iesākto un turpinātu noskaidrot tehniskajā līmenī neatrisinātos jautājumus, piemēram, par saikni starp priekšlikumu un regulu "Roma I", vienlaikus pilnībā respektējot valstu parlamentu pamatotos atzinumus un Komisijas pārdomu periodu.

Eiropas Parlaments vēl nav sniedzis savu nostāju pirmajā lasījumā. Attiecībā uz ierosināto juridisko pamatu – Līguma par Eiropas Savienības darbību 53. panta 1. punktu un 62. pantu – Padomei saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ir jāīstojas kopā ar Eiropas Parlamentu.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kurai Komisija ir lūgusi sniegt fakultatīvu atzinumu, savu atzinumu par priekšlikumu vēl nav sniegusi.

Domājams, ka šajā posmā visas delegācijas par priekšlikumu uztur spēkā vispārējās izpētes atrunas. EE, DK, HU, MT, RO un UK ir iesniegušas parlamentāras izpētes atrunas, savukārt PL, HU un SE – valodas atrunas. LV un DK katra ir iesniegusi specifisku izpētes atrunu.

² 2. protokols par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu, OV C 326, 26.10.2012., 206.–209. lpp.

II. PADOMES DARBS PREZIDENTVALSTS NĪDERLANDES VADĪBĀ

1. Diskusija atbildīgajā Sociālu jautājumu darba grupā (SJDG)

Kopumā delegācijas bija vienisprātis, ka darba ņēmēju pārvietošanās brīvība un pakalpojumu sniegšanas brīvība ir ES pamatprincipi, kas dod ieguldījumu ES ekonomiskajā izaugsmē un labklājībā. Tās arī bija vienisprātis, ka ir jāpievēršas ar norīkošanu darbā saistītas krāpniecības un nelikumīgu darbību problemātikai un jārisina tā. Tomēr par Komisijas priekšlikumu delegācijām bija atšķirīgi uzskati.

Viena delegāciju grupa pārstāvēja viedokli, ka ir pārāgri ierosināt grozījumus Direktīvā 96/71 pirms nav beidzies 2014. gada Izpildes direktīvas ³ transponēšanas termiņš (2016. gada jūnijs) un pirms tas nav devis taustāmus rezultātus. Tās noraidīja visus priekšlikuma elementus, pamatojot to galvenokārt ar argumentu, ka tie apdraud iekšējo tirgu un jo īpaši – pakalpojumu aprites brīvību. No otras puses, cita delegāciju grupa pauda gandarījumu par iniciatīvu kā par labu pamatu, lai uzlabotu pašreizējos noteikumus, jo tiktu palielināta juridiskā noteiktība darba devējiem un darba ņēmējiem un tiktu sekmēta lielāka darba ņēmēju līdztiesība un godīgāka konkurence, kas balstītos inovācijā un prasmēs (nevis tikai algās). Trešā delegāciju grupa attiecībā uz priekšlikumu izvirzīja dažādus jautājumus un pauda bažas, gaidot atbildi un risinājumu, pirms tās ieņem galīgo nostāju.

Ietekmes novērtējuma izskatīšana

Delegācijām 22. martā tika nosūtīta anketa ar jautājumiem, uz kuriem ir atbildējušas 22 dalībvalstis. Ietekmes novērtējums 28. aprīlī tika padziļināti analizēts un pārrunāts Sociālu jautājumu darba grupā (SJDG), un prezidentvalsts iesniedza informāciju Pastāvīgo pārstāvju komitejai atbilstoši indikatīvajiem norādījumiem, kas izklāstīti dok. 16024/14. Ziņojums par ietekmes novērtējuma izskatīšanu ir pievienots dok. 9309/16 papildinājumā.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/67/ES (2014. gada 15. maijs) par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu ("IMI regula") (OV L 159., 28.5.2014., 11.–31. lpp.).

2. Citos Padomes sastāvos notikušās diskusijas

Delegāciju grupa lūdza priekšlikumu pārrunāt Konkurētspējas padomes 26. maija sanāksmē. Gatavojoties šai Padomes sanāksmei, Komisija 12. maijā ar priekšlikumu un tā ietekmes novērtējumu iepazīstināja arī Konkurētspējas un izaugsmes darba grupu. Prezidentvalsts par šīs diskusijas iznākumu 13. maijā informēja SJDG.

Tika pausti pretēji viedokļi par to, kāda būs priekšlikuma iespējamā ietekme uz pakalpojumu aprites brīvību un konkurētspēju iekšējā tirgū, no vienas puses, un par to, ka obligātie noteikumi ir vienlīdz jāpiemēro visiem darba ņēmējiem un uzņēmumiem, kas veic darbību vienā un tajā pašā tirgū, no otras puses.

Turklāt 11. maijā priekšlikums tika pārrunāts Civiltiesību jautājumu darba grupā. Jo īpaši delegācijas pauda bažas par iespējamu saikni starp regulu "Roma I" (galvenokārt tās 8. pantu), regulu "Brisele I" un priekšlikuma jauno 2.a pantu. Prezidentvalsts par šīs diskusijas iznākumu 13. maijā informēja SJDG.

III. GALVENIE SOCIĀLU JAUTĀJUMU DARBA GRUPĀ (SJDG) PĀRRUNĀTIE JAUTĀJUMI

SJDG notikušajās diskusijās izpaudās I nodaļā aprakstītas viedokļu pretrunas. Ņemot to vērā, diskusijās galvenokārt pievērsās ietekmes novērtējumam un pašam priekšlikumam. Par daudziem tematiem (piem., apakšlīgumu slēgšana, pagaidu darba aģentūras un darba koplīgumi) vairākas dalībvalstis izvirzīja jautājumus un pauda bažas, un dažas dalībvalstis nāca klajā ar ierosinājumiem, kā šīs bažas kļiedēt. Savukārt par citiem jautājumiem (piem., ilgtermiņa norīkošana darbā un atalgojums) notika dziļākas diskusijas.

a) Juridiskais pamats (LESD 53. panta 1. punkts un 62. pants)

Priekšlikumam ir tas pats juridiskais pamats kā Direktīvai 96/71, ko ar to groza, un Direktīvai 2014/67/ES. Neskatoties uz to, starp galvenajiem pārrunātajiem tematiem bija jautājums par Komisijas izvēlēta juridiskā pamata atbilstību. Dažas delegācijas uzskatīja – lai būtu aptverti noteikumi par darba apstākļiem, tostarp par atalgojumu, būtu vēlams priekšlikumu papildināt ar juridisko pamatu, kas attiektos uz sociālās politikas sadaļu. Dažas delegācijas uzskatīja, ka saikne ar regulu "Roma I" pati par sevi nozīmētu to, ka priekšlikums iekļautos V sadaļas darbības jomā.

Prezidentvalsts uzskata, ka ir nepieciešama turpmāka rūpīga analīze, pirms var izdarīt jebkādas secinājumus par to, vai ir vajadzība mainīt vai paplašināt juridisko pamatu.

b) Ilgtermiņa norīkošana darbā (jaunais 2.a pants) un saikne ar regulu "Roma I"

Priekšlikumā tiek ierosināts noteikums, kas paredz, ka tad, ja paredzamais vai faktiskais norīkošanas darbā ilgums pārsniedz 24 mēnešus, uzņēmējdarbības valsti uzskata par valsti, kurā darba ņēmējs pastāvīgi veic darbu. Komisijas iecere nav grozīt regulu "Roma I", bet radīt tiesisko noteiktību attiecībā uz to, kā regula tiek piemērota konkrētajā norīkošanas situācijā.

Cita starpā diskusijās kā viens no galvenajiem jautājumiem tika pārrunāts tas, vai ar ierosināto 2. a pantu tiek ievērota konsekvence ar regulu "Roma I", jo daudzas delegācijas uzskatīja, ka tas groza regulas 8. panta 2. punkta jēgu situācijās, uz kurām attiecas Direktīva 96/71. Padomes Juridiskais dienests nāca klajā ar atzinumu par iespēju Darba ņēmēju norīkošanas direktīvā ieviest kolīziju tiesību noteikumu (dok. 9544/16). Ar šo atzinumu tika iepazīstināta darba grupa, kurā to pārrunāja. Daudzas delegācijas pauda gandarījumu par juridisko paskaidrojumu un ierosinātajiem risinājumiem. Padziļināta diskusija nenotika, jo daudzas delegācijas joprojām analizēja tā saturu un/vai uzskatīja, ka šis jautājums būtu jāatliek uz turpmākām sanāksmēm.

Prezidentvalsts uzskata, ka, veicot turpmāku Padomes Juridiskā dienesta atzinuma analīzi, varētu skaidrāk izprast saikni ar regulu "Roma I".

c) Atalgojums (3. panta 1. punkts)

Saistībā ar uzņēmējdarbības valsts galvenajiem pamatnoteikumiem ("*hard core provisions*"), ko piemēro norīkotiem darba ņēmējiem, priekšlikumā jēdziens "minimālās algas likmes" tiek aizstāts ar jēdzienu "atalgojums", tādējādi valsts tiesībās vai vispārēji piemērojamos koplīgumos paredzētos atalgojuma noteikumus un tiesību aktus padarot piemērojamus arī norīkotiem darba ņēmējiem.

Viens no galvenajiem jautājumiem, ko pārrunāja attiecībā uz atalgojumu, bija par to, vai ir pietiekami skaidrs, ka atalgojuma definīcija un saistītie noteikumi par tā noteikšanu joprojām būs dalībvalstu un sociālo partneru kompetencē. Vēl viens nozīmīgs jautājums bija par to, vai ir pietiekama skaidrība par atalgojuma koncepciju attiecībā pret "minimālās algas likmes" koncepciju, kas ir iekļauta pašreizējā direktīvā.

Prezidentvalsts uzskata, ka Komisija priekšlikumā un paziņojumos ir skaidri pateikusi – priekšlikuma mērķis nav ietekmēt valsts kompetenci attiecībā uz atalgojuma definīciju, tostarp sociālo partneru tiesībām noteikt algas. Dažas delegācijas iesniedza priekšlikumus papildināt tekstu, kurā tas būtu skaidri apstiprināts, jo īpaši (atkārtoti) iekļaujot iespējamu formulējumu, kas būtu līdzīgs Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta pēdējam teikumam. Prezidentvalsts uzskata, ka šo jautājumu varētu turpināt izskatīt. Turklāt prezidentvalsts uzskata, ka atsevišķos gadījumos paskaidrojošos nolūkos valsts kontekstos varētu salīdzināt atalgojuma un minimālo algas likmju koncepcijas.

d) Darba koplīgumi (teksta dzēšana 3. panta 1. punkta otrais ievilkums un 3. panta 10. punkta otrais ievilkums)

Ar šo noteikumu vispārēji piemērojamos darba koplīgumus padara piemērojamus norīkotajiem darba ņēmējiem visās ekonomikas nozarēs. Saskaņā ar pašreizējo Direktīvu 96/71/EK šī prasība ir obligāta tikai attiecībā uz būvniecības nozari un fakultatīva – attiecībā uz pārējām nozarēm.

Viens no galvenajiem izskatītajiem jautājumiem bija par to, vai ierosinātais noteikums pietiekami garantē tādu pamattiesību īstenošanu kā brīvība streikot, vest sarunas, noslēgt darba koplīgumus un panākt to izpildi. Vēl viens būtisks jautājums bija par to, cik pieejama ir informācija par piemērojamiem darba koplīgumiem un to saturu.

Prezidentvalsts uzskata, ka, veicot rūpīgu analīzi, uzmanību varētu pievērst veidiem, kā –, piemēram, apsvērumos – skaidrāk noformulēt pamattiesību pilnīgu ievērošanu.

e) Apakšlīgumu slēgšana (jaunais 3. panta 1. a punkts)

Priekšlikumā tiek ieviests jauns noteikums par apakšlīgumu slēgšanu. Šis noteikums paredz, ka tās dalībvalstis, kuras uzņēmumiem uzliek par pienākumu apakšlīgumus slēgt tikai ar tādiem uzņēmumiem, kuri darba ņēmējiem nodrošina zināmus atalgojuma nosacījumus (tostarp attiecībā uz tiem, kas izriet no darba koplīgumiem, kuri nav vispārēji piemērojami), var arī paredzēt, ka šo pienākumu piemēro arī uzņēmumiem, kas darba ņēmējus norīko darbā to teritorijā.

Cita starpā tika izskatīts jautājums par to, vai ar priekšlikumu neskar sociālo partneru kolektīvo sarunu kompetences, kā arī par to, kā uzņēmumi, kas norīko darba ņēmējus, varētu iegūt jaunāko informāciju par atalgojumam piemērojamiem noteikumiem.

Prezidentvalsts uzskata, ka būs jāturpina darbs, lai noskaidrotu precīzu šā noteikuma darbības jomu un ietekmi.

f) Pagaidu darba aģentūru darba ņēmēji (jauns 3. panta 1.b punkts un 3. panta 9. punkta dzēšana)

Ar šo noteikumu norīkotiem darba ņēmējiem padara obligātus Direktīvas 2008/104/EK ⁴ ("Pagaidu darba aģentūru direktīva – PDAD") 5. panta noteikumus, piemērojot vienlīdzīgas attieksmes principu pagaidu darba aģentūru darba ņēmējiem un salīdzināmiem darba ņēmējiem lietotāju uzņēmumos.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/104/EK (2008. gada 19. novembris) par pagaidu darba aģentūrām, OV L 327, 5.12.2008., 9.–14. lpp.

Viens no galvenajiem izskatītajiem jautājumiem bija par saikni ar PDAD 5. pantu. Delegāciju viedokļi atšķīrās izvērtējumā par to, kā 3. panta 9. punkta aizstāšana ar atsauci uz PDAD 5. pantu ietekmēs vienlīdzīgas attieksmes pret aģentūras darba ņēmējiem principa darbības jomu.

Prezidentvalsts uzskata, ka šā elementa turpmākā analīzē varētu iekļaut PDAD 5 panta darbības jomas salīdzinājumu ar pašreizējo Direktīvas 96/71 3. panta 9. punkta formulējumu.

IV. NOBEIGUMS

Pēc tam, kad Komisija būs pieņēmusi lēmumu par "dzeltenās kartītes" procedūru, un ņemot vērā šo lēmumu, nākamās prezidentvalsts ziņā būs jautājums par apspriežu turpināšanu Padomē un tās darba sagatavošanas struktūrā.

Pamatojoties uz Nīderlandes prezidentūras laikā veikto darbu, tostarp Komisijas sniegtajiem paskaidrojumiem, un atkarībā no tās lēmuma par "dzeltenu kartīti", ir gaidāms, ka, rīkojot papildu padziļinātas diskusijas par iepriekš izklāstītajiem jautājumiem, nākamajām prezidentvalstīm radīsies iespēja izstrādāt Padomes nostāju par priekšlikumu.
